

RAPPORT WEBBINARIUM

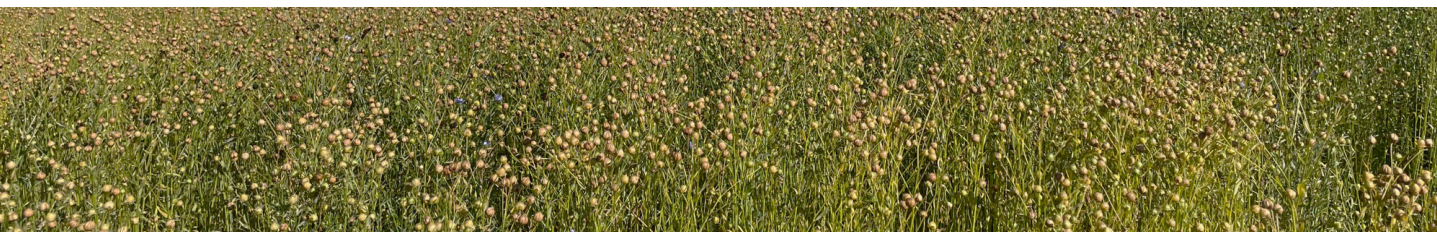
FLAX FIELD OF THE FUTURE

Framtida linodling, nätverkande och hållbarhet

Samverkan mellan ”Lin i Fokus”
- en kunskapsnod om lokala fiberråvaror i Västra Götaland
och den nationella projektgruppen för ”1 kvm lin.”

13 OKTOBER 2023

SCIENCE PARK BORÅS

”**Flax Field of the Future – Cultivating Connections and Sustainability**” var ett internationellt webinarium som samlade experter, forskare och linentusiaster för att dela med sig av erfarenheter och pågående projekt med särskild inriktning på norra Europa. Syftet med webinariet var att utbyta kunskap och skapa nätverk för att inspireras och utforska möjligheter till framtida samarbeten.

Detta evenemang var resultatet av ett samarbete mellan projektet ”**1 kvm lin**” och ”**Lin i Fokus.**” ”1 kvm lin”-projektet, som ursprungligen startade i Västra Götaland, har expanderat till hela Norden. I Västra Götaland har ”**Kunskapsnoden för lokal biobaserad fiberråvara**” arbetat aktivt för att öka medvetenheten om användningen av lokal biomassa för textilproduktion. De har även organiserat seminarieserien ”Lin i Fokus,” som fungerar som en plattform för hantverkare och branschrepresentanter att diskutera möjligheter och framsteg inom den svenska linindustrin.

Deltagare från systerorganisationer till Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbund, Hemslöjden, deltog i seminariet. Dessa deltagare kom från länder som Norge, Finland, Danmark, Island och Estland och delade med sig av sina erfarenheter av ”1 kvm lin”-projektet. Dessutom presenterades aktuella linrelaterade projekt från Skottland, Nederländerna och Österrike.

Syftet med seminariet var att **diskutera linets framtid** och dess relevans samt att utforska möjligheter till framtida samarbete.

Webbinariet inleddes av **Katarina Karlsson**, som hälsade alla deltagare och åhörare välkomna till evenemanget. Webbinariet sändes från Science Park och Högskolans lokaler i Borås.

Katarina Karlsson arbetar som hemslöjdskonsulent i Västra Götalandsregionen och fungerade som dagens moderator. Karlsson inledde med att presentera de personer och organisationer som bidrog till webinariet, samt gav en översikt av dagens program och tekniska detaljer.

Sverige: Hillevi Skoglund - Presentation av linprojekt, Hemslöjdskonsulent i Västra Götalandsregionen

Under sin presentation delade Hillevi Skoglund med sig av information om tre pågående linprojekt i Sverige. Projektet ”1 kvm lin” startades i Västra Götaland år 2020 och har sedan dess vuxit till ett nationellt initiativ med över 6000 deltagare. Året därpå förde Hemslöjden projektet till sina nordiska systerorganisationer.

Det finns nu en nationell projektgrupp som aktivt planerar för aktiviteter under 2024. Efter fyra års erfarenhet med att distribuera linfrön kommer gruppen nästa år att fokusera på att utveckla en **lärarhandledning för skolor** och samarbeta med dem som vill fördjupa sig i linprocessen, inklusive spinning och textila tekniker.

”1 kvm lin” följdes av ”Lin i fokus,” vars seminarier ”Flax Fields of the Future” är en del av. Hillevi avslutade med en presentation av utställningen **”Lin On Me,”** som är en omfattande utställning om lin och linfiber som visas på **Rydals museum** fram till den 29 oktober. Utställningen har utformats av **Maria Zeilon och Lill O Sjöberg.**

Norge: Reidunn Horgen och Linda Thiis, Norges Husflidslag

Reidunn och Linda presenterade arbetet inom Norges husflidslag, en organisation som är strukturerad med flera föreningar och som har ungefär 20 000 medlemmar. Denna organisation erbjuder ett **omfattande utbud av kurser** och är engagerad både praktiskt och politiskt för att säkerställa att slöjd och kulturhantverk förblir levande och bevarade för framtiden.

I Norge är ”1 kvm lin” en del av ett övergripande projekt som kallas **”Holdbart – Hållbart.”** Målet med detta projekt är att uppmuntra människor att reflektera över sin konsumtion och hur slöjd kan integreras som en del av en mer hållbar livsstil. ”1 kvm lin” syftar specifikt till att erbjuda deltagarna en förstahandsupplevelse av hela textilprocessen.

Projektet har visat att människor verkligen önskar att engagera sig ”offline” och att de värdesätter att mötas och arbeta tillsammans. Framöver planerar man att rikta projektet mot skolorna och **främja odling av lin i skolmiljö.** Dessutom överväger de att använda samma metodik för att arbeta med andra material utöver lin.

Finland: Kikka Jelisijeff, Taito, Finlands nationella hantverksorganisation

Kikka Jelisijeff inledde presentationen med att fokusera på ”1 kvm lin” i Finland, och hon hade med sig **Laura Vippola** som delade sin erfarenhet och arbete med lin. Laura är frisör och hennes möte med linet skedde genom detta projekt. Hon blev starkt berörd av likheten mellan linfibern och människohår, något som skapade en djup känslomässig koppling för henne. Vid hennes sida i presentationen fanns även **Paula ”Pave” Vanne,** en kreatör på Taito som är specialiserad inom slöjd och arbetar i en av organisationens butiker. Genom att använda sociala medier och **utveckla ett koncept riktat mot unga** lyckades ”1 kvm lin” snabbt sprida sig och vinna popularitet i Finland.

Danmark: Lotte Helle, Fora

Fora är en dansk organisation inom hemslöjd och folkbildning. Lotte delade med sig av Danmarks engagemang i ”1 kvm lin”-projektet. De började med att kontakta lokala föreningar i Danmark och startade en Facebook-grupp. För att engagera människor i projektet erbjöd de linfrön till försäljning, och köpare blev automatiskt en del av projektet. Det fanns också möjlighet att köpa ytterligare frön. Tillsammans med sin samarbetspartner, **Heorvaevsmuseet** (Linmuseet i Krengerup/Fyn), anordnade de lindagar och uppskattar att över 80 personer deltog i projektet. Resultatet av projektet har varit att linfibern har fått ökad uppmärksamhet och fler har blivit intresserade av hela processen.

Lotte betonade de utmaningar projektet stötte på, såsom hur man kan bibehålla det uppvaknade intresset över tid och hur man planerar för framtiden, inklusive eventuell tillväxt. Framöver kommer Fora att fokusera på att **stödja bildandet av lingrupper** som kan fortsätta arbeta med linet och dess kultur.

Island: Kristín Vala Breiðfjörð, The Icelandic Handicraft Association

På Island har **odlingen av lin varit obefintlig** i flera hundra år. Kristin inledde sitt anförande med att berätta linets historik på Island och betonade att arkeologiska fynd och historiska källor har dokumenterat att odling och spinning av lin har förekommit.

Det faktum att lin inte längre odlas på Island beror främst på det **utmanande klimatet** som inte är särskilt lämpligt för linodling. Trots detta har de inte gett upp på att utforska möjligheterna. **År 2022 deltog över 60 personer i ”1 kvm lin”-projektet på Island.** Den låga temperaturen och den korta odlingssäsongen utgör stora utmaningar för linodling på Island, men projektet visade att det gick relativt bra att odla lin i de södra delarna av landet, medan det var betydligt svårare i de norra regionerna. Kristin uttryckte ett behov av mer robusta fröer och ville gärna dra nytta av erfarenheter från andra odlare i liknande klimatområden.

Estland: Liis Burk, Estonian Folk Art and Craft Union

I Estland organiserades ”1 kvm lin” i samarbete med linentusiasten **Margit Pensa** och med stöd från **Estlands kulturdepartement**. Över 300 personer deltog i detta evenemang, där de inte bara odlade lin, utan även anordnade webinarier och träffar efter odlingen. Dessutom skapades en film som dokumenterade hela processen från sådd till beredning.

Projektet blev framgångsrikt eftersom det nådde ut till många människor och ökade intresset för lin i Estland. Det var särskilt positivt att projektet också engagerade många unga deltagare. Även om projektet har avslutats, fortsätter nätverket att vara aktivt och planerar att arrangera fler aktiviteter. För nästa år har de planerat ett liknande projekt med fokus på hampa, som kommer att kallas ”1 kvm hampa.”

Paneldiskussion

Efter de nordiska ländernas genomgång var det dags för dagens första paneldebatt. Frågor som diskuterades var hur håller vi intresset som de olika projekten om lin har skapat, vid liv.

I debatten deltog för **Danmarks del Johannes Stenstrup** som har lång erfarenhet inom modeindustrin och som är engagerad i mer hållbart mode, bland annat genom sin hemsida bedremode.dk. Från **Finland deltog Elsa Heitala från Sarka**, ett lantbruksmuseum i Finland som samarbetade med Taito i projektet 1 kvm lin. Det fanns en enhet bland deltagarna att ökad kunskap om textilfibrer är nödvändigt för att kunna agera mer hållbart.

Nederländerna: Willemien Ippel Crafts council Netherlands

Willemien Ippel är en av de medlemmar som grundade Crafts Council Nederländerna, en **plattform för slöjd och hantverk** som inrättades år 2014. Denna organisation vänder sig både till professionella hantverkare och amatörer. Under sitt tal började Willemien med att visa en bild av ett traditionellt nederländskt linneskåp som var fullproppat med linnetextil. Ett välfyllt linneskåp ansågs förr symbolisera välstånd och rikedom.

Crafts Council har genomfört ett projekt med namnet ”**The Linen Project**,” där de utforskade småskalig linneproduktion, allt från odling av lin till framställning av kläder. De samarbetade med en ekologisk lantbrukare och ett museum samt intresserade människor i projektet. Även om Nederländerna har industriell kapacitet för beredning av lin, saknar de möjligheter för spinning. Linråvaran spanns i Polen och vävdes i ett litet väveri i Nederländerna. Tyget som producerades blev tillgängligt i fem meter långa bitar och användes sedan av modedesigners och kostymtillverkare. Ett skrädderiföretag tillverkade flera bröllopskostymer av tyget, och Willemien betonade att produkterna ändå kunde säljas framgångsrikt, även om de var något dyrare.

Crafts Council har även ett ”Steward Program,” där entusiastiska grupper samlas och samarbetar för att odla och skörda material. För nästa år har de planer på att genomföra en variant av projektet, liknande ”1 kvm lin.”

Scotland: John Ennis, Our linen stories

John Ennis började sin presentation med att visa en bild av årets linodling, även om den kanske inte växte så kraftigt. Han poängterade viktigt att ingen linodling kan anses som misslyckad, då de alla bidrar till biologisk mångfald och skapar en gynnsam miljö för pollinatörer.

Därefter fortsatte han med en historisk översikt av linproduktionen i Skottland och de historiska förbindelserna mellan de nordiska länderna.

”**Our Linen Stories**,” är en vandringsutställning som fokuserar på linproduktion som en del av kulturarvet och de som idag arbetar med lin. Projektet betonar vikten av regenerativa odlingssystem och cirkulär ekonomi. De delar även ut linfröer till en intresserad publik och erbjuder möjligheten att följa det kollektiva initiativet under hashtaggen #flaxscotland. John framhöll kopplingen mellan ”slow food”-rörelsen och ”slow fiber”-rörelsen, samtidigt som de organiserar beredningsträffar och visar upp möjliga användningsområden för lin.

John delade också insikter om **provodlingar av lin i Schweiz**, där de förutser att klimatförändringarna kan göra klimatet liknande norra Spaniens. Dessa provodlingar har visat att linodlingar kan öka skörden för andra grödor som odlas i närheten av linet.

”Our Linen Stories” riktar sig till en **bred publik**, inklusive de som är intresserade av lin och mot skolor. John avslutade sin presentation med att bjuda in alla till The Flax & Linen Festival 2024.

Österrike: Christiane Seufferlein, Berta´s flax

Christiane inledde med att påpeka att hennes projekt skiljer sig något från de tidigare presenterade på seminariet. Hon kommer från en del av Österrike präglad av jordbruksbygd där linodling var mycket vanligt tills för cirka 70 år sedan. Berta´s flax började för tre år sedan när en man kontaktade henne och frågade om hon var intresserad av lin, vilket hon svarade ja på. Det visade sig att mannen hade en kista full med 80 kg berett lin som tillhört en kvinna vid namn Berta. Traditionellt var det vanligt att kvinnor tog med sig en sådan **kista som innehöll lin som en hemgift** när de gifte sig. Det var deras personliga egendom och fungerade som en ekonomisk säkerhet för tider av nöd.

Med mer än 80 kg lin på sina händer insåg Christiane att det var en omöjlig uppgift att spinna allt lin själv. Så hon vände sig till internet och erbjöd människor möjligheten att få lin om de bara betalade för portokostnaderna. **Bertas lin spreds över hela världen.** Det dröjde inte länge förrän fler personer hörde av sig med kistor innehållande lin, och snart hade Christiane mer än 1000 kg lin i sitt hem. Alla dessa kistor väckte hennes nyfikenhet kring linhistorien i hennes hembygd.

Christiane bestämde sig för att **dokumentera både kvinnornas historia och bygdens linhistoria**, ett kulturarv som i stort sett saknade dokumentation. Framtidsplanerna inkluderar att samla alla berättelser och kunskap i form av en bok. Under tiden har hon startat en förening där människor kan få lin från kistorna och samtidigt stödja hennes arbete. Christiane arrangerar också spinn- och odlingskurser för att sprida kunskapen om lin ännu mer.

Seminariets sista del bestod av en paneldiskussion där deltagarna reflekterade över dagens föredrag. Alla var överens om att det finns flera **öppningar för samarbeten** internationellt. Diskussionen rörde sig över ämnen som frövariationer, hur vi definierar lokalt, vilka möjligheter som finns i Europa. Vi **bör se Europa som lokalt** och börja med att kartlägga vilka **möjligheter som finns i Europa.**

Vi behöver också fortsätta arbetet med **kunskapsspridning**, om människor vet vad det är de har på sig och älskar det så har vi kommit en bra bit på vägen

Lin finns i vårt **textila DNA** och det är en fiber som vi bör förälska oss i igen.